

Spørsmål og svar om EUs reviderte UUU-forordning og nye krav til fangstsertifikater

Dette dokumentet gir svar på spørsmål om EUs reviderte forordning om ulovlig, urapportert og uregulert fiske og EUs nye krav til fangstsertifikater som skal følge eksport av fisk og fiskeprodukter til EU, gjeldende fra 10. januar 2026.

Dokumentet gir videre svar på hvordan det er lagt til rette for at norsk næring skal kunne oppfylle de nye kravene gjennom den norske fangstsertifikatportalen.

Dokumentet er ment som et hjelpemiddel for næringen, eksportører og andre interessenter, men vær oppmerksom på at det ikke gir utfyllende svar på alle problemstillinger.

Referanser:

- EUs rådsforordning: Regulation (EU) 2023/2842: [Regulation - EU - 2023/2842 - EN - EUR-Lex](#)
- Norsk forskrift om fangstsertifikater: [Forskrift om fangstsertifikat mv - Lovdata](#)
- Norsk fangstsertifikatportal: www.catchcertificate.no

EUs UUU-forordning

1. Hva er EUs UUU-forordning og hva sier den om fangstsertifikater?

EU er et betydelig sjømatmarked og det er det desidert største markedet for norsk sjømat. Som en del av arbeidet med å hindre såkalt UUU-fiske (ulovlig, uregulert og urapportert fiske) og forhindre import av ulovlig fisk til EU, har EU siden 2010 hatt krav om at villfanget sjømat som eksporteres til EU skal ledsages av dokumentasjon som viser at fisken er lovlig fangstet.

EUs dokumentasjonskrav er tredelt; 1) fangstsertifikat fra flaggstaten, 2) produsenterklæring for det tilfelle at fisken er bearbeidet, og 3) lagererklæring dersom utenlandsk fisk landes i Norge og sendes videre til EU uten bearbeiding.

I november 2023 vedtok EU en [endring av kontrollforordningen](#) som medfører endringer i EUs mal for fangstsertifikater. I tillegg innebærer endringen at informasjonsflyten skal vris fra papir til utveksling av digitale data.

De nye reglene gjelder fra 10. januar 2026.

2. Har Norge en avtale med EU om fangstsertifikater?

Nei. Kravene om fangstsertifikat ved eksport til EU har helt siden de ble innført vært et ensidig krav fra EU, men ved innføringen inngikk Norge en avtale med EU som ga oss noen unntak fra EUs regelverk. Etter at EU reviderte regelverket og besluttet å gå over til elektroniske løsning for mottak av fangstsertifikat gjennom et system som heter CATCH, valgte EU å si opp avtalen med Norge for å sikre likebehandling av eksportland. Det reviderte regelverket og bruken av CATCH skal gjelde alle land som eksporterer fisk til EU. Fra 10. januar 2026 vil norske aktører dermed måtte oppfylle alle de nye EU-kravene til fangstsertifikat mv.

3. Hva er nytt i den nye ordningen som gjelder fra 10. januar 2026?

EU krever fra 10. januar 2026 et nytt oppsett (ny mal) for fangstdokumentasjon som utstedes ved eksport av villfisk til EU-markedet. Den nye malen stiller krav om mer informasjon enn det som er omfattet av den norske fangstdokumentasjonen i dag.

Det nye EU-regelverket stiller også krav om at norskfanget fisk som bearbeides i Norge før eksport til EU skal ha en produsenterklæring. Dette er nytt, da det i dag kun kreves produsenterklæring for utenlandskfanget fisk bearbeidet i Norge.

4. Stilles det krav om fangstsertifikater for alle fiskeprodukter?

All eksport til EU av villfanget fisk eller fiskeprodukter skal fra og med 10. januar 2026, ledsages av godkjent fangstsertifikat. Som tidligere vil ordningen i utgangspunktet gjelde for de produkter som faller under tolltariffens kapittel 3 og posisjon 1604 og 1605. Imidlertid er det flere produkter under disse kapitlene/posisjonene som er ekskludert, som for eksempel produkter fra akvakultur, de fleste biprodukter og mel-/oljeprodukter.

Norsk oppfyllelse av EUs krav om fangstsertifikater

5. Hvorfor utstedes det fangstsertifikater fra norsk side?

Norge støtter opp om forordningen som skal sikre at lovlig fanget fisk ikke utkonkurreres av ulovlig fanget fisk på EU-markedet. I denne sammenheng er det vesentlig at EU er vårt viktigste eksportmarked for sjømat med en markedsandel på nær 60 prosent. Gyldig fangstdokumentasjon er en forutsetning for å kunne eksportere villfanget sjømat til EU-markedet.

6. Hvorfor må norsk portal legge opp til kvantumskontroll?

EU og andre land som stiller krav om fangstsertifikater ved import, forventer at Norge og andre eksportører har et system som hindrer utstedelse av sertifikater for annet enn lovlig høstet fangst. Når EU tar i bruk sin nye fangstsertifikatportal (CATCH), vil det være digital innmelding og mottak av fangstsertifikatdata på EU-siden, og dette legger til rette for automatisert kvantumskontroll og kryssjekk av data om det varepartiet som importeres. Det tilsier at norsk portal må legge opp til kvantumskontroll.

7. Hvordan vil kvantumskontroll gjennomføres?

Den norske fangstsertifikatportalen www.catchcertificate.no har det siste året utviklet en ny portal som skal møte EUs nye krav til fangstsertifikater. Portalen har fokus på sikkerhet ved pålogging, samt signeringen, og man vil benytte appen CatchSign som benyttes ved alle landingsdokumenter. Portalen gjennomfører kvalitetskontroll på kvantum.

Mens eksportørleddet har ansvar for riktig dokumentasjon for sine forsendelser, må første- håndskjøper/mottak/produsent formidle hvilke sedler som hører til sine salg til kunde/eksportørleddet, slik at eksportørene kunne rekvirere fangstsertifikater. Førstehåndskjøpere, mottak og produsenter kan derfor gjennom portalen rekvirere seddelkvantum til en gitt eksportør. Kvantumet vil da være «låst» til eksportør, som videre kan eksportere en eller flere forsendelser fra sedlene.

Nærmere om de norske fangstsertifikatene

8. Hva er grunnlaget for utstedelsen av norske fangstsertifikater

Den norske dokumentasjonen utstedes elektronisk og hovedvekten av informasjonen på fangstsertifikatet hentes fra den omfattende informasjonen som kommer frem av det norske sluttseddelsystemet. Sluttseddelsystemet er en del av førstehåndsomsetningen i regi av salgslagene og sluttseddelen inneholder informasjon om fartøy, landing, fangstområde, m.m.). I tillegg kreves det at eksportør selv legger inn en del opplysninger som gjelder produktet som skal eksporteres.

Den norske fangstsertifikatportalen er stadig i utvikling for å sikre at norske aktører kan oppfylle EUs krav ved å så effektivt som mulig hente data fra eksisterende elektroniske register, legge til ytterligere informasjon selv og holde orden på hva (kvantum) som er eksportert.

9. Hvem er ansvarlig for utstedelse og godkjenning av fangstsertifikater på norsk side?

Informasjonen fra sluttsedlene samles inn av den norske fangstsertifikatportalen, www.catchcertificate.no, hvor fangstsertifikater utstedes og godkjennes. Salgslagene, som er en integrert del av det norske fiskerikontrollsystemet, er gitt ansvaret med å utstede og godkjenne sertifikatene. Fiskeridirektoratet skal videre ha kopi av alle utstedte fangstsertifikater, samt av alle lager- og produksjonserklæringer.

Fiskeridirektoratet har rollen som verifikasjonsmyndighet på norsk side når det gjennomføres kontroller fra EU-kommisjonen eller EUs medlemsstater av fangstdokumentasjonen.

10. Hvordan fungerer utstedelsen av fangstsertifikater i praksis?

For å møte EUs krav om fangstsertifikater, vedtok myndighetene i 2009 [Forskrift om fangstsertifikater](#), som gir salgslagene myndighet til å utstede og godkjenne norske fangstsertifikater. Forskriften stiller også krav til dokumentasjon når fangstsertifikater rekvireres.

Utstedelsen og godkjenning av fangstsertifikater utføres av Catch Certificate, som eies av salgslagene. Eksportør må rekvirere og signere et fangstsertifikat fra www.catchcertificate.no i forbindelse med forsendelser til EU. Det må rekvireres et sertifikat for hver forsendelse som råstoffet stammer fra. Salgslaget som har mottatt landings-/ sluttseddelen kontrasierer sertifikatet etter å ha sjekket at fullstendige opplysninger er gitt fra eksportør om produkttype, mengde og transportdetaljer.

Signaturen skjer automatisk i fangstsertifikatportalen og signaturen salgslagene låses deretter, før de signerte sertifikatene blir tilgjengelige for eksportøren. Eksportøren vil i praksis være ansvarlig for at EUs importør har sertifikatene i hende når en forsendelse/landing ankommer EU-området.

11. Hva om eksporten fra Norge baserer seg på råstoff fra flere land?

Dersom det i Norge blandes råstoff fra tredjeland i produksjonen, må en forsendelse til EU følges av både et fangstsertifikat og en produsenterklæring, for at den kan importeres inn i EU. For eksempel vil man ved innblanding av russisk råstoff i norsk bearbeidingsproduksjon måtte vedlegge et russisk fangstsertifikat i tillegg til en produsenterklæring.

Fangstsertifikatene på EU-siden

12. Hvem innhenter fangstsertifikater på EU-siden?

Ordningen med EUs fangstsertifikater skal fortsatt være en ordning som ansvarliggjør importør i EU. Det er importør som er juridisk ansvarlig for å innhente et godkjent fangstsertifikat fra eksportør i landet hvor fisken kommer fra. Det gjelder også dokumenter knyttet til bearbeiding av fisk, dvs. lagererklæringer og produsenterklæringer. Hvis fangstsertifikatet ikke følger fra eksportør til importør, vil en forsendelse ikke bli godkjent for import i EU.

13. Hva gjør EU-importører når de mottar norske fangstsertifikater?

Importørene i EU sender inn nødvendig dokumentasjon til de kompetente myndighetene i EU-medlemsstatene via CATCH, og medlemsstatenes myndigheter skal også behandle/godkjenne fangstdokumentasjon via CATCH.

EUs digitale fangstsertifikatportal – CATCH

14. Hva er CATCH?

EUs fangstdokumentasjonssystem har til nå vært papirbasert. For Norge har dette betydd at dokumentene på norsk side har blitt signert og videreformidlet elektronisk, før videre behandling i EU har fortsatt på papir. Unntaket er for norsk eksport til Sverige, hvor det har vært et samarbeid som har muliggjort at svenske myndigheter kan hente ut data elektronisk. Det samme har de senere årene vært tilfelle også ved direkte landinger fra norske fartøyer i dansk havn.

EU har kommet til at de ønsker å gå vekk fra et papirbaserte system og gå over til et digitalt system. I lys av det nye regelverket vil EU bygge videre på en IT-plattform for fangstdokumentasjon kalt «CATCH» som de har utviklet basert på TRACES, som er EUs digitale portal for helsesertifikater.

15. Hvem er brukerne av CATCH?

Bruk av CATCH vil være obligatorisk for EU-importører. Eksportører og myndigheter utenfor EU vil kunne bruke systemet på frivillig basis. I Norge vil vi fortsette å bruke den norske fangstsertifikatportalen. Denne er godt kjent for norske eksportører. Det som er nytt er at dataene som sendes til EU vil bli tilgjengelig digitalt for importørene og myndighetene i EU-landene.

16. Er bruk av CATCH obligatorisk?

Det blir obligatorisk for importører i EU å ta i bruk CATCH. Det er ikke obligatorisk for tredjeland som Norge å knytte seg opp mot CATCH-portalen. Fra norsk side er det ønskelig å knytte seg opp mot CATCH-portalen blant annet basert på erfaringene vi har gjort oss gjennom samarbeidet med svenske myndigheter over flere år. Det gjøre at Norge og EU vil gå over til å utveksle digital informasjon om fangstdokumentasjon, slik at papirskjemaer blir overflødige og dataflyten blir sikrere.

17. Gjør CATCH slutt på fangstsertifikater på papir?

Det er i prinsippet mulig for eksportland å fortsette å bruke fangstsertifikater på papir. EUs importører vil i så fall måtte legge informasjonen på fangstsertifikatene manuelt inn i CATCH, fordi det er obligatorisk med rapportering i CATCH ved import til EU. Den norske fangstsertifikatportalen er imidlertid kompatibel med EUs CATCH, noe som gjør at papirsertifikater blir overflødig ved overgang til digital dataflyt.

18. Hvorfor bør eksportør aktivere ny portal hos www.catchcertificate.no så fort som mulig og senest innen 4. kvartal?

Som følge av nye EU-krav er det utviklet en ny fangstsertifikatportal i Norge. Ny og gammel fangstsertifikatportal kjører parallelt frem til 4. kvartal i 2025. Da skrus den gamle portalen av, og ny portal må aktiveres for å kunne rekvirere sertifikater. Nye krav knyttet til EUs forordning vil kun bli utviklet i ny portal. Ved å aktivere portalen nå, kan du som eksportør være med å påvirke brukerfunksjoner i portalen. Utvikling av portalen vil pågå i hele 2025.